

8. Гулько В. В. Удосконалення механізму державного фінансового контролю в Україні / В. В. Гулько // Актуальні проблеми економіки. – 2010. - № 12 (114). – с. 181-185

Summary. *This paper assesses the regulatory framework of state control in the sphere of land relations. Analysis of current legislation gives reason to believe that the current system of state control has a number of shortcomings: lack of consistency, completeness, determination of the legal status and competence of the control, the presence of contradictions and duplication, high impact informal factors (including corruption), imperfect legal methodological support and control procedures, unsatisfactory financial discipline, fragmentation prevention of financial irregularities inefficiency of financial responsibility for the committed offense. Typically, in Ukraine, there is a further control (retrospective), which has a fiscal nature, which negatively affects the organization of financial - budgetary discipline in the field of land relations. In practice, the most commonly used audit and inspection. The procedures for prior and current control (which, as the experience of foreign countries, is the most effective) within the current system of financial control is very weak and unresolved. The author concluded that the inconsistency of certain legislative acts regulating land relations, and suggests areas of improvement. In particular, for the improvement of the legal state control in the sphere of land relations need to implement the following areas: elimination of overlapping functions of DFK by the Law of Ukraine "On State Financial Control in Ukraine" legislative confirmation of the status of the Accounting Chamber as the highest organ of state financial control, the establishment of adequate legal mechanism of interaction of all elements DFK and control of interaction with law enforcement, the creation of a legal provision on land use at the regional level as well as single inventory lands.*

Keywords: *state financial control, land relations, legal support*

УДК: 316.7

Судомир С.М., к.е.н., доцент
ВПНУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

ГАРМОНІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ: СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД

Анотація. *В статті розглядається методологія синергетичного підходу, спрямованого на забезпечення системного ефекту від взаємодії складових забезпечення розвитку сільських територій.*

Ключові слова. *Синергетичний підхід, сільські території, гармонізація, розвиток, система.*

Постановка проблеми. Специфіка розвитку аграрного сектора економіки потребує системно – комплексного підходу до формування механізмів забезпечення єдності корпоративних інтересів на регіональному,

інституціональному, макро- та мікроекономічному рівнях, включаючи і сільські території.

Проблеми гармонізації розвитку сільських територій є визначальною в забезпеченні єдності інтересів. Її розв'язання доцільно здійснювати на вимогах методології синергетичного підходу, спрямованого на забезпечення системного ефекту від взаємодії складових забезпечення розвитку сільських територій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми соціально-економічного розвитку сільських територій досліджуються в наукових працях таких відомих вчених, як Л. Богуш, О. Булаво, В. Бутенко, П. Гайдуцького, З. Герасимчук, В. Горкавого, Б. Данилишина, Т. Заяць, Р. Косодія, М. Кропивко, В. Месель-Веселяка, Л. Михайлової, В. Онищенко, Б. Панасюка, В. Пили, І. Прокопи, К. Прокопишак, П. Саблука, В. Трегобчука, О. Цепка, О. Черевка, Л. Шепотько. А. Юзефовича, В. Юрчишина та ін.

Разом з тим, недостатньо дослідженими залишаються питання формування збалансованого сільського ринку праці з чіткими соціальними орієнтирами, проблеми фінансування процесів сільського розвитку, а також в перегляд теоретичних засад сталого розвитку сільських територій з акцентуванням уваги на синергетичному підході та обґрунтуванні на його основі механізму забезпечення соціально – економічного розвитку сільських територій. Тому тема дослідження є актуальною.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сільський розвиток потребує комплексного підходу до вирішення всіх проблем сільського регіону – економічних, соціальних, екологічних, демографічних тощо. На практиці всі напрямки державної політики в межах своєї взаємодії мають давати синергетичний ефект, створюючи певне середовище розвитку, оскільки співпраця у сферах аграрного і сільського розвитку є надзвичайно важливим для вирішення ключових питань, пов'язаних з продовольчою безпекою, зменшенням рівня бідності та економічним розвитком.

Розвиток аграрного сектора економіки нами пропонується здійснювати за системою екологічних, соціальних і економічних показників. При цьому

акцентуємо увагу на пріоритетності показників екологічного стану і соціального розвитку при достатньо високому рівні життя працюючих з урахуванням рівня реальної заробітної плати та соціальної сфери [2]. Такий методологічний підхід базується на теоретичних положеннях К. Маркса – єдності матеріального і духовного виробництва. Це впливає з того, що у вартість робочої сили К. Маркс вкладав життєві засоби для задоволення матеріальних і духовних потреб сім'ї, як основи відтворення людського капіталу на основі системності і збалансованості. Така позиція залишається надзвичайно актуальною в умовах розвитку самоврядування, підвищення ролі сільських громад та пошуку джерел для розв'язання соціальних проблем, притаманних сучасному періоду трансформаційних процесів, що відбуваються в аграрному секторі економіки і сільській місцевості [3].

Обґрунтування та розробка механізмів сталого розвитку сільських територій у сучасних умовах повинні базуватися на положеннях синергетичної теорії для забезпечення самоорганізації та еволюції соціально – економічних параметрів сільських територій. Доцільність синергетичного підходу для дослідження розвитку сільських територій впливає також з їх історико – еволюційної природи. Споконвіку неформальні інститути розвитку сільського суспільного прошарку були орієнтовані на безкорисливість, патріотизм, турботливість, господарність. Таке середовище характеризувалось високою синергією й забезпечувало колективну вигоду, яка по - суті, виступала індивідуальною вигодою кожного.

На сьогоднішній день інституційні економічні трансформації суттєво вплинули на середовище розвитку сільських територій. В ринковій економіці вигода одного індивіда досягається шляхом перемоги над іншим, котрі змушені шукати шляхи економічного виживання. Тому на даний момент сільське суспільство має занижену синергетичну взаємодію. Яка підтримується завдяки сімейно – родинним відносинам. Новостворені агропромислові формування не забезпечують можливостей для економічного розвитку локальних сільських територій, тому що оскільки вони зареєстровані в містах, відповідно не платять

податків до сільських бюджетів. Крім того не дотримуючись принципів раціонального землекористування, надаючи перевагу у вирощуванні вузького набору сільськогосподарських культур, тим же самим виснажують ґрунт.

Для забезпечення позитивного синергетичного ефекту потрібно, щоб вектори економічного, екологічного та соціального розвитку демонстрували тенденцію до зростання. Цього ефекту можна досягти лише при створенні надійного механізму забезпечення синергетичної взаємодії векторів сталого розвитку сільських територій. Суть якого полягає в досягненні позитивного ефекту синергії сільських територій, оскільки він повинен базуватися на певній інституціональній платформі, основою якого повинна виступати Державна цільова програма сталого розвитку сільських територій, де основний акцент ставиться на підвищенні конкурентоспроможності аграрного виробництва.

Результат функціонального забезпечення синергетичної взаємодії векторів сталого розвитку сільських територій зобразимо за допомогою графічної моделі (рис. 1.)

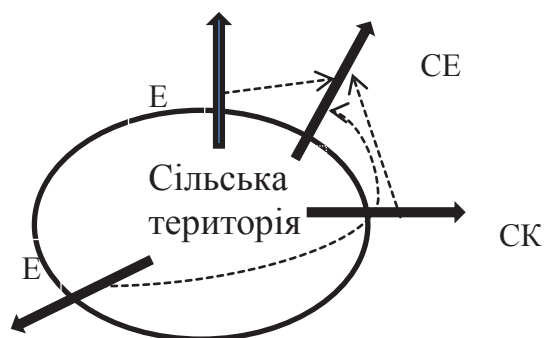

Рис.1. Модель реалізації механізму забезпечення синергетичної взаємодії векторів сталого розвитку сільських територій.

Різновекторність в економічних, соціальних і економічних підсистемах в їх органічній єдності повинні забезпечуватися раціональним співвідношенням міри і гармонійної збалансованості.

В даній моделі вектори сталого розвитку сільських територій мають різнонаправлений характер відносно один одного та різні кількісні параметри розвитку. Щодо економічного розвитку (ЕК) то він характеризується по відношенню до інших певним розвитком та економічним зростанням. Вектор

екологічного розвитку (Е) характеризується погіршенням кількісних параметрів екологічного середовища. Вектор соціально – культурного розвитку (СК) перебуває в стані стагнації, що супроводжуються якісними змінами свідомості сільського населення та кількісним погіршенням соціальних параметрів. Слід зазначити, що в цілому вони розвиваються неузгоджено і не враховують цілі один одного. Тому лише завдяки механізму забезпечення синергетичної взаємодії векторів сталого розвитку сільських територій можна досягти інтеграції цілей функціональних складових сталого розвитку та синхронізувати їх діяльність в єдиному векторі розвитку направленому на забезпечення позитивного синергетичного ефекту. При цьому слід враховувати, що розвиток векторів Е і СК відбуватиметься за рахунок вектора ЕК. Тому ця складова сталого розвитку вимагає особливого зміцнення та стійкої бази, оскільки після механізму поєднання всіх елементів у єдиний вектор розвитку, економічні параметри суттєво зміняться у сторону кількісного зменшення.

Висновки. Проблеми розвитку сільських територій, потребують теоретико – прикладної обґрунтованості факторів, умов, підходів елементів, що детермінують такий розвиток. Звідси впливає перспективність методології синергетичної теорії для дослідження проблем сталого розвитку сільських територій. Її примінення в досліджуваній сфері дозволить виділити найважливіші чинники сталого розвитку, характер їх взаємодій та інструменти впливу на них.

Література.

1. Василенко В.А. Менеджмент устойчивого развития предприятий: Монографія/ В.А.Василенко – К.: ЦУЛ, 2005. – 644с.
2. Гудзинський О.Д. Управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу підприємств (теоретико-методологічний аспект): монографія / О.Д. Гудзинський, С.М. Судомир, Т.О.Гуренко. – К. : ІПК ДСЗУ, 2010. – 212 с.
3. Гудзинський О.Д. Система менеджменту інституціональної трансформації економіки України (теоретико-методологічний аспект):

колективна монографія / [О.Д.Гудзинський, С.М.Судомир, Ю.С.Гудзинська та ін.]; за заг. ред. О.Д. Гудзинського – К. : ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2012. – 771 с.

4. Гайдуцький П.І. Про основні засади формування системи державної підтримки сільського господарства та сільської території/ П.І. Гайдуцький// Соціально-економічні проблеми розвитку українського села і сільських територій: матеріали сьомих річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників – К., 2005. – С. 85-93.

5. Губені Ю .Е .Розвиток сільських територій: європейський досвід для української практики / Ю. Е. Губені // Соціально-економічні проблеми розвитку українського села і сільських територій: матеріали сьомих річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників – К., 2005. – С. 394-402.

6. Кропивко М.Ф.Організація державного та самоврядного управління розвитком сільських територій / М.Ф. Кропивко // Соціально – економічні проблеми розвитку українського села і сільських територій : матеріали сьомих річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів – аграрників . – К ., 2005. – С. 120-123.

7. Месель-Веселяк В.Я.Реформування аграрного сектора України (результати , проблеми) / В.Я. Месель-Веселяк // Соціально-економічні проблеми розвитку українського села і сільських територій: матеріали сьомих річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників – К., 2005. – С. 182-189.

***Annotation.** In the article methodology of synergistical approach, system effect sent to providing is examined from co-operation of constituents of providing of development of rural territories.*

***Keywords.** Synergistical approach, rural territories, harmonization, development, system.*